

Nyhetsbrev - folkehelsearbeid 3/2015

Dette brevet går til landets fylkesmannsembeter, fylkeskommuner og kommuner, og inneholder informasjon fra Helsedirektoratet av relevans for lokalt og regionalt folkehelsearbeid. Brevet inneholder ingen bestillinger eller oppdrag. Kategorier og temaer i nyhetsbrevet vil variere.

Folkehelsepolitikk

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Regjeringen utarbeider hvert fjerde år nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Nye nasjonale forventninger ble vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015.

De nasjonale forventningene skal legges til grunn for de nye fylkestingenes og kommunestyrenes arbeid med regionale og kommunale planstrategier og planer.

Dokumentet samler mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger særlig vekt på i planleggingen i årene som kommer.

Forventningsdokumentet er ikke uttømmende for alle oppgaver og hensyn som kommunene og fylkeskommunene skal ivareta etter plan- og bygningsloven. Det må derfor sees i sammenheng med gjeldende regelverk og veiledning. Dokumentet har endret struktur, sammenlignet med forrige versjon. Ivaretagelse av helse og trivsel gjennom planlegging er omtalt på side 21. Se omtale og selve dokumentet på [Kommunal- og moderniseringsdepartementets sider](#).



Behandling av folkehelsemeldingen *Mestring og muligheter* (Meld. St. 19, 2014-2015)

Helse- og omsorgskomiteen behandlet meldingen 16. juni og har avgitt innstilling ([Innst. 380 S 2014-2015](#)). Stortinget har vedtatt å be regjeringen utarbeide en helhetlig handlingsplan med konkrete tiltak for å fremme sunt kosthold i hele befolkningen. De merknader som har

flertall i innstillingen til meldingen, vil være førende for regjeringens politikk på området. Se [voteringsresultater](#).

Systematisk folkehelsearbeid – verktøy og nyttig kunnskap

Rapport fra landsomfattende tilsyn med kommuners folkehelsearbeid

Det første landsomfattende tilsynet med kommuners folkehelsearbeid ble gjennomført høsten 2014 og viser at 35 av 50 kommuner har kommet i gang med å holde løpende oversikt over befolkningens helsetilstand og faktorene som kan påvirke denne. Tilsyn etter folkehelseloven skal bidra til at kommunen fremmer et kunnskapsbasert og målrettet folkehelsearbeid innen alle sine sektorer. Tilsynet er første del i et utviklingsarbeid av tilsynsaktiviteter på folkehelseområdet. Se [rapporten](#) som oppsummerer det landsomfattende tilsynet. [Veilederen](#) for tilsynet er også tilgjengelig.

Til fylkeskommunene: Invitasjon til deltakelse i kartlegging og utviklingsarbeid om «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse»



© Bengt Hedberg/Johnér

Utviklingsarbeidet er ledd i implementering av folkehelseloven. Arbeidet skal inkludere et utvalg kommuner i flere fylker, der det skal legges til rette for medvirkning fra befolkningen i kartlegging og identifisering av nærmiljø- og lokalsamfunnskvaliteter som fremmer helse og trivsel.

Folkehelsemeldingen, Meld. St. 34 (2012-13), kapittel 3.3.1, løfter fram helsefremmende steds-, nærmiljø- og

lokalsamfunnsutvikling som et forsterket innsatsområde i folkehelsepolitikken. Det vises også til Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen, Mestring og muligheter, kapittel 6.1-6.2 der satsingen omtales. Søknadsfristen er 15. august 2015. Tilskudd Kap. 719.60. Det søkes via Altinn. Mer informasjon om [søknadsprosessen](#). Les mer på [kommunetorget](#).

Kontaktpersoner: Asle Moltumyr, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse. E-post:

aem@helsedir.no Rolf Hansen, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse. E-

post: rha@helsedir.no Heidi Fadum, Helsedirektoratet, avd miljø og helse. E-post:

hum@helsedir.no

Evalueringsprosjektet skal studere hvordan plandelen i plan- og bygningsloven - fungerer plandelen av loven fra 2008 etter intensjonene?

Evalueringsprosjektet skal studere hvordan plandelen i plan- og bygningsloven (PBL) fungerer, og hovedspørsmålet er om loven fungerer etter intensjonene, og hva som kan identifiseres som forbedringspunkter. Prosjektet ledes av Norsk institutt for by- og

regionforskning (NIBR), og skal utføres i samarbeid med en rekke andre forskningsinstitusjoner. Folkehelse er ett av fire tverrgående hovedområder som det skal ses nærmere på. [Mer informasjon](#).

Folkehelseprofiler – bydelsnivå

Folkehelseinstituttet utarbeider i år bydelsprofiler for Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim. Profilene vil være tilgjengelig på FHIs nettsider fra slutten av juni. Bydelsprofilene vil gi bedre informasjon om variasjonen innenfor disse storkommunene når det gjelder helsetilstanden og påvirkningsfaktorer.

Konferanser/kurs/seminarer

Erfaringskonferanse lokalt folkehelsearbeid er gjennomført

15.-16. juni ble erfaringskonferansen «Kunnskapsbasert folkehelsearbeid – fra lovverk til praksis» arrangert i Sandefjord, med om lag 250 deltakere. Bakgrunnen for konferansen var arbeidet i tre prosjekter innen lokalt folkehelsearbeid: Oversikt over folkehelsen (Vestfold fylkeskommune), oppfølging av overordnede folkehelsemål i økonomi- og virksomhetsplaner (Sør-Trøndelag fylkeskommune), og helsekonsekvensvurderinger (Østfold fylkeskommune). Hvert av prosjektene har vært knyttet opp til et forskningsmiljø, hhv. NIBR, NTNU Samfunnsforskning og Høgskolen i Østfold. Hensikten med prosjektene har vært å utvikle metoder og verktøy, dokumentere praksis og spre eksempler innen områdene. Initiativet kom fra Helsedirektoratet. Se [presentasjoner og dokumenter](#) fra prosjektene og konferansen. I tillegg vil det publiseres sluttrapporter fra fylkene og evalueringsrapporter fra forskningsmiljøene.

Folkehelsekonferansen 2015 – «Det nære friluftslivet» 26. – 27. oktober

Folkehelsekonferansen, som arrangeres av Folkehelseforeningen og Sunne kommuner, avholdes 26.-27. oktober på Radisson Blu Scandinavia Hotel (Holbergs plass i Oslo). Folkehelsekonferansen er den største av sitt slag i Norge, og en viktig utvekslings-, kontakt- og læringsarena for politikere, forvaltere, forskere, studenter, helsepersonell, frivillige og andre med interesse for folks helse, trivsel og levekår.

Folkehelsekonferansen 2015 har *Det nære friluftslivet* som tema. For program og annen informasjon, se: <http://folkehelsekonferansen.no/>.

Folkehelsekonferansen 2015
DET NÆRE FRILUFTSLIVET
26. og 27. oktober på Radisson Blu Scandinavia Hotel i Oslo

Hva er friluftsliv? Hvem er naturen for? Hvordan kan kommuner, frivillige organisasjoner og andre legge til rette for at flere får glede av den, enten det er snakk om rene naturopplevelser eller grønne glimt i den urbane skogen?

«The availability of green space cannot be a luxury; we all need «friluftsliv» to enjoy good health and a sense of well-being.»
Gayle Southern-Brown, Landskapsarkitekt

FOLKEHESEKONFERANSEN ER DEN STØRSTE AV SITT SLAG I NORGE, og en viktig utvekslings-, kontakt- og læringsarena for politikere, forvaltere, forskere, studenter, helsepersonell, frivillige og andre med interesse for folks helse, trivsel og levekår.

[@folkehelsekonf](#)

Folkehelseforeningen
NORSK FRILUFTSLIV

SUNNE KOMMUNER
Helsedirektoratet

For mer informasjon, program og påmelding:
www.folkehelsekonferansen.no

Utdeling av Karl Evang prisen på folkehelsekonferansen - foreslå kandidater!

Prisen blir delt ut i forbindelse med folkehelsekonferansen som er omtalt over. Vet du om en person eller en organisasjon som fortjener [Karl Evang-prisen](#) i år? Frist for å sende inn forslag er 19. august 2015. Karl Evang-prisen er på kr. 50 000, og skal gå til en person eller organisasjon som har gjort en særlig innsats for å fremme

- folkehelse og sosiale forhold som er viktig for denne
- rettssikkerhet og trygghet i barnevernet, helse- og/eller sosialtjenesten
- opplysningsarbeid og medvirkning i samfunnsdebatten om viktige barnevern-, helse- eller sosialpolitiske spørsmål



Foto: Rigmor Dahl Delphin / Oslo Museum. Dette bildet er lisensiert under en Creative Commons 3.0 lisens/bildet er beskåret.

Skriftlig søknad med begrunnelse kan sendes til: line.oma@helsedir.no

Arendalsuka - Lokalt folkehelsearbeid på agendaen!



Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet skal være tilstede på [Arendalsuka](#). Dette er en årlig arena hvor nasjonale aktører innenfor politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre og folk, for debatt og utforming av politikk for nåtid og framtid. Helsedirektoratet skal sammen med FHI ha stand som profilerer folkehelseprofilene og kvaliteter i helsefremmende nærmiljøutvikling. Direktoratet skal også delta på ulike arrangementer, og skal sammen med Arendal kommune prøve ut et spennende verktøy for steds- og demokratiutvikling. Bjørn Guldvog og Camilla Stoltenberg kommer, kommer du?

Kontaktperson: Monica Fleisje, Helsedirektoratet, avd. Levekår og helse. E-post: Monica.Fleisje@helsedir.no

Kurs: Krafftak for et bedre fysisk skolemiljø

Utdanningsdirektoratet, Arbeidstilsynet, Direktoratet for Byggeteknikk og Helsedirektoratet har utarbeidet en kurspakke for kommuner og fylkeskommuner som skal bidra til bedre fysisk skolemiljø i barne - ungdoms og videregående skoler. Kurset gjennomføres i samarbeid med fylkesmannen og er nå gjennomført i nesten alle fylkene. Målgruppe for kurset er rådmenn og andre representanter for skoleeier, skoleledere og personell som arbeider med drift og vedlikehold av skolene, miljørettet helsevernpersonell og politikere innen skole/oppvekst. Kalenderen for de siste fylkene slik ut:

Møre og Romsdal 17. – 18. september (Molde), Rogaland 14. – 15. oktober (Stavanger) og Sogn og Fjordane 28. – 29. oktober (Førde).

Kontaktperson: Marianne Bjerke, Helsedirektoratet, avd. Miljø og helse. E-post: mabje@helsedir.no

Psykisk helse og trivsel i folkehelsearbeidet - to nye publikasjoner



Regjeringen vil gi psykisk helse større plass i folkehelsearbeidet. Det er et mål at folkehelsearbeidet skal redusere risiko for sykdom og fremme livskvalitet og trivsel. I arbeidet med å inkludere psykisk helse i folkehelsearbeidet har Helsedirektoratet valgt å gå inn i det internasjonale begrepet well-being og dra nytte av det tilhørende forskningsfeltet. Well-being kan oversettes med ord som trivsel eller livskvalitet. Helsedirektoratet har lansert to nye publikasjoner som et ledd i arbeidet med psykisk helse i folkehelsearbeidet. [Well-being på norsk](#) av stipendiat ved UIO, Erik Carlquist gjør rede for well-beingbegrepets mangfoldige innhold. [Trivsel i skolen](#) av Hemil-senteret,

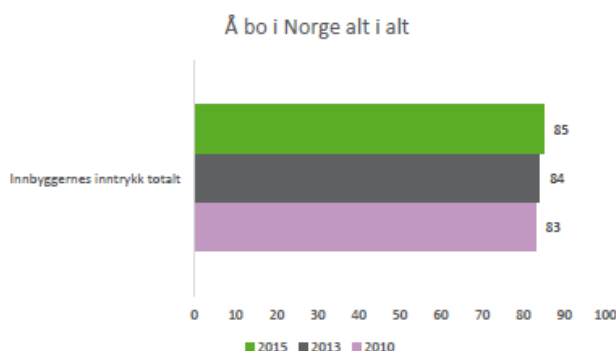
Universitetet i Bergen tar for seg hvilke faktorer i miljøet påvirker elevers trivsel i skolen. Ordet «trivsel» er Hemil-senterets oversettelse av det engelske «well-being». Wellbeing-perspektivet løfter frem betydningen av de psykososiale aspektene ved livet. Når folkehelsearbeidet ses i lys av dette perspektivet blir befolkningens tilfredshet med livet, positive relasjoner og opplevelse av mestring og tilhørighet viktig. Helsedirektoratet minner også om publikasjonen [Psykisk helse og trivsel i folkehelsearbeidet](#) som ble utgitt i desember 2014.

Kontaktperson: Åste Herheim, Helsedirektoratet, avd. Levekår og helse. E-post:

Aste.Herheim@helsedir.no

Innbyggerundersøkelsen 2015

[Innbyggerundersøkelsen](#), gjennomført av Difi, er en av de største undersøkelsene av forvaltningen i Norge. I undersøkelsen har respondentene svart på spørsmål om bl.a. inntrykket av tilbudet i kommunen, av statlige, kommunale og fylkeskommunale tjenester og tillit til politikerne. Resultatene viser at innbyggerne i Norge alt i alt er svært tilfredse med sin tilværelse og med hvordan det er å bo og leve i Norge. Innbyggerne er også godt fornøyd med å bo og leve i sin kommune. Innbyggerundersøkelsen er tidligere gjennomført i 2009/2010 og i 2012/2013. Det er gjennomført en [brukerdel av innbyggerundersøkelsen](#), som tar for seg tilfredshet med en rekke kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenester.



Sverige har nedsatt kommisjon for likhet i helse

Den [regjeringsoppnevnte kommisjonen](#) skal senest 31. mai 2017 levere en rapport med forslag som skal bidra til at helseulikhetene reduseres. Kommisjonen vil ledes av Professor Olle Lundberg. Som grunnlag for kommisjonens oppdrag ligger regjeringens mål om å utjevne de påvirkbare helseforskjellene innen en generasjon.

Oppfølging av arbeidet med et «Socialt hållbart Malmö»

Kommisjonen for et «socialt hållbart Malmö» avsluttet sitt arbeid i mars 2013 med rapporten «[Malmös väg mot en hållbar framtid](#)». Kommisjonen tok utgangspunkt i erfaringene som ble gjort gjennom WHO's «Closing the Gap in a generation», den såkalte Marmotkommisjonen. Arbeidet følges opp nå opp av Malmö stad, i et samarbeid med forskning, sivilsamfunn, næringsliv og andre myndigheter. [Les mer om det videre arbeidet](#).



I Sverige er det også etablert et forum for å utvikle velferden på en sosial holdbar måte; «[Möteplats social hållbarhet](#)». Gjennom kunnskaps- og erfaringsutveksling skal møteplassen bidra til å minske sosiale helseforskjeller. Møteplassen er et samarbeid mellom Folkhälsomyndigheten og Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Mange av dokumentene som ligger til grunn for arbeidet med sosial holdbarhet er samlet i en [kunnskapsbank](#). Arbeidet i Malmö og «Möteplats social hållbarhet» kan være til inspirasjon og lærdom også for norske kommuner.

Betingelser for frivillig innsats – motivasjon og kontekst

[Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor](#) lanserte 23. juni en ny rapport om deltakelse i frivillig arbeid. Hva får folk til å delta i frivillig arbeid? Hva motiveres de av, og hvorfor slutter de? [Rapporten](#) presenterer analyser av betingelser for frivillig innsats, basert på datamateriale samlet inn i perioden 1998-2015. Resultatene viser bl.a. at det ikke finnes én universell forklaringsmodell på hvorfor folk driver med frivillig arbeid, men at ulike forklaringer snarere må anses som komplementære. Det er også utarbeidet en folder om hovedfunnene som er tilgjengelig fra [nettsiden](#).

Sykkelskader 2014 – ny rapport fra Oslo skadelegevakt

Oslo skadelegevakt har på oppdrag fra Helsedirektoratet og Vegdirektoratet gjort en dybdestudie av alle sykkelskadene i Oslo som ble behandlet i 2014. Funnene og skadebildet kan også være interessante for andre kommuner i det ulykkesforebyggende arbeidet, og i arbeidet med å legge til rette for økt sykling. Det er et nasjonalt mål at sykkeltrafikken i Norge skal utgjøre åtte prosent av alle reiser innen 2023, og sykling er en effektiv måte å oppnå «Dine 30» minutter med fysisk aktivitet hver dag. Oslo skadelegevakt behandlet 2186 pasienter som hadde skadet seg i forbindelse med sykkel i fjor. Rapporten gir informasjon om omfang, skadeårsak og skadealvor for sykkelulykkene. 96 % av pasientene hadde lette og moderate skader, menn skader seg mer enn kvinner, og det er sesongvariasjoner. Om lag syv av ti skader er singelulykker, uten andre involverte trafikanter. Rapporten omtaler også føre og underlag, bruk av refleks/hjelm, formål med reisen, alkoholpåvirkning, fart, sykkeltype, sykkel erfaring mm., og gir god informasjon om årsakene til at syklister skader seg. Rapporten finner du [her](#).

Personskadedata 2014 – ny rapport fra Norsk pasientregister

Norsk pasientregister har nylig utgitt en [rapport](#) som presenterer hovedtrekk for personskader som er rapportert i 2014. Skader og ulykker er en stor utfordring for folkehelsen, og skadedata kan benyttes i det forebyggende arbeidet. Mer enn 300 000 personskader ble behandlet i norske sykehus i 2014. Fallulykker var årsak til de fleste av disse, men mange skader skyldes også vold, overfall og villet egenskade. De fleste skadene er mindre alvorlige, men tallene viser at eldre skader seg mer alvorlig enn yngre. Egenskadene er gjennomgående også alvorlige. Flesteparten av skadene skjedde i boligområde eller i trafikken. Det er også en del jobbrelaterte skader, og de fleste av disse gjelder bygg/anleggsvirksomhet, annen tjenesteyting og industri. Kvaliteten i data varierer. Informasjon om skadested, skademekanisme, aktivitet ved skadetidspunkt, og kontaktårsak (som ulykke, vold, villet egenskade) er av god kvalitet. Informasjon om skadestedskommune og informasjon som beskriver arbeidsulykker og veitrafikkulykker er av dårligere kvalitet.



Kartlegging av barnehagemiljøet

Helsedirektoratet har siden 2007 deltatt ved tre kartlegginger av elevenes arbeidsmiljø i landets grunnskoler og videregående skoler. Ved samtlige kartlegginger er det blitt fokusert på skolens godkjenningsstatus og kommunenes tilsynspraksis i henhold til bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. Disse kartleggingene har

avdekket at mange skoler drives uten godkjenning, og har således gitt både skoleeiere og myndigheter utfordringer i oppfølging av disse forholdene.

I Meld. St. 19 Folkehelsemeldingen bebuder regjeringen at den vil bidra til å styrke barn og unges arbeidsmiljø. Av meldingen fremgår at man har liten kunnskap om forholdene i landets barnehager. Som en oppfølging av dette, vil direktoratet denne høsten gjennomføre en kartlegging av godkjenningsstatus og tilsynspraksis, mv. ved landets barnehager, både private og offentlige. Kartleggingen vil foregå ved at det, som for skolekartleggingene, sendes ut et spørreskjema til kommunene v/kommuneoverlegen/enhet for miljørettet helsevern.

Kontaktperson: Finn Martinsen, Helsedirektoratet, avdeling miljø og helse. E-post:

finn.martinsen@helsedir.no

Ny utgave av rusfag

RUSfag, som er en felles publisering fra alle kompetansesentrene på rusfeltet (KoRus), har kommet med sin første utgave i år. KoRus har en bred oppgaveportefølje og arbeider med kompetanseutvikling på hele rusfeltet. De senere årene har sentrene i økende grad arbeidet med kompetanseutvikling på rusmiddelbruk som en del av det lokale folkehelsearbeidet. I

[denne utgaven](#) kan du blant annet lese om frafall i videregående skole på bakgrunn av analyse av tall fra Ungdata. Det stilles spørsmål om en del av utfordringene som skolen møter blir for store til at de kan løses innenfor skolens rammer. Det er også en artikkel om hvordan vi kan forstå ungdoms alkoholbruk og hvilke faktorer som påvirker dette. Videre er det en artikkel om nettverk for bedrifter for å styrke arbeidet mot rusmiddelproblemer i arbeidslivet gjennom ALOR-modellen. Bladet kan også bestilles fra de regionale kompetansesenter rus eller fra Helsedirektoratets trykksaksavdeling: trykksak@helsedir.no.

Kontaktperson: Jon Nysted, Helsedirektoratet, avd.

Levekår og helse E-post: jon.nysted@helsedir.no



Helsefremmende levevaner

Veiviser i lokalt ernæringsarbeid

Veiviserne i lokalt folkehelsearbeid er nå supplert med omtale av et nytt tema: ernæring! Den nye veiviseren er tilgjengelig via Helsedirektoratets [veivisere for lokalt folkehelsearbeid](#). [Temaveilederen for ernæring](#) inneholder følgende kapitler:

- *Kunnskapsgrunnlaget* – om sammenhengen mellom kosthold og helse, status for kostholdet i Norge og hvor man finner Helsedirektoratets ulike råd og anbefalinger

- *Relevant regelverk* – knyttet til matservering og måltider i skole, barnehage og andre virksomheter, øvrig nasjonalt og lokalt helsefremmende ernæringsarbeid, og ernæringsarbeid i helse- og omsorgstjenesten
- *Virkemidler og tiltak* – knyttet til kommunen som: barnehage- og skoleeier; plan- og folkehelsemyndighet i det tverrsektorielle arbeidet; arbeidsgiver; og tjenesteyter og tilbyder av velferdstjenester
- *Eksempler på tiltak og satsinger* – innen barnehage, skole og skolefritidsordning; ernæring i det brede folkehelsearbeidet; sunne kantiner på arbeidsplassen; og tiltak og satsinger knyttet til ernæring innen helse- og omsorgstjenesten.

Kontaktperson: Jorunn Sofie Randby, Helsedirektoratet, avd. Oppvekst og aldring. E-post: Jorunn.Sofie.Randby@helsedir.no

Reviderte retningslinjer om mat og måltider i skolen

Helsedirektoratet reviderer gjeldende [Retningslinjer for skolemåltidet](#) og lanserer nytt materiell om mat og måltider i skolen rett etter skolestart høsten 2015. De reviderte retningslinjene bygger på gjeldende anbefalinger, men utdypes på noen områder og er bedre tilpasset både for skolefritidsordningen og de ulike skoleslagene. Anbefalingene er knyttet til gjennomføring av måltid (spisetid, tilsyn, tilrettelegging fysisk og sosialt), bra mat og drikke, trygg mat, samt hensyn til miljø og bærekraft. De reviderte retningslinjene medfører ingen nye krav til skolene. Det er, som tidligere, opplæringsloven, folkehelseloven og matloven med forskrifter som utgjør relevant rammeloavgivning for måltider i skole og SFO. Alle landets skoler vil motta nytt materiell i forbindelse med lanseringen.

Kontaktperson: Jorunn Sofie Randby, Helsedirektoratet, avd. Oppvekst og aldring. E-post: Jorunn.Sofie.Randby@helsedir.no

Kurs og materiell om kosthold i barnehagen

Det er stort engasjement rundt kosthold i norske barnehager og det er mange tilbydere av kurs om barns kosthold og praktisk matlaging for barnehageansatte. Helsedirektoratet ønsker å gjøre oppmerksom på at materiell til bruk i barnehager som formidler

[Helsedirektoratets kostråd](#) er tilgjengelig fra våre nettsider. Alt vårt materiell er gratis.

[Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen](#) kan følges opp ved hjelp av veiledningsmaterialet [Bra mat i barnehagen](#). Vi oppfordrer også ansatte i barnehager til å melde seg på kurs gjennom [Fiskesprell](#) – et nasjonalt kostholdsprogram som har som mål å øke sjømatkonsumet blant barn og unge, og bidra til et helsefremmende og godt mattilbud i barnehagene.

Kontaktperson: Jorunn Sofie Randby, Helsedirektoratet, avd. Oppvekst og aldring. E-post: Jorunn.Sofie.Randby@helsedir.no og Kari-Anne Johansen, Leder for Fiskesprell, Norges sjømatråd. E-post: kaj@seafood.no



Abonnementsordningen Skolefrukt – for alle grunnskoler

Alle grunnskoler i Norge kan delta i abonnementsordningen *Skolefrukt* hvor staten subsidierer hver frukt/grønt med kroner 1,-. Ordningen kan enten betales av foresatte eller at kommunene/skolene kjøper inn frukt for elevene over eget budsjett. Skolefrukt er et verktøy for å oppfylle deler av myndighetenes retningslinjer for skolemåltidet, som kommer i revidert versjon fra høsten 2015. Les mer om skolefruktordningen:

www.skolefrukt.no

Bli med: Send en e-post til support@skolefrukt.no eller ring 815 20 123.

Kontakt: Prosjektleder for Skolefrukt Tore Angelsen: tore.angelsen@frukt.no



www.skolefrukt.no

Nytt om tobakksforebygging

Helsedirektoratet forbereder en snuskampanje rettet mot ungdom fra 8. klasse til 1. videregående fra begynnelsen av september for å øke kunnskap om helserisiko knyttet til bruk av snus og påvirke holdninger knyttet til bruk av snus. Snuskampanjen vil hovedsakelig gå digitalt i kanaler hvor vi treffer målgruppen, som Youtube, Facebook, Spotify og VG TV. Det har vært en sterk økning snusbruk blant unge de siste ti årene. 18 prosent av unge i alderen 16-24 år bruker snus daglig (rundt 110 000 personer). Det vil også være kommunikasjonstiltak rettet mot gravide som snuser i løpet av høsten. Mange gravide vet ikke at snusing i svangerskapet, i likhet med røyking, kan påvirke fosterets utvikling, føre til lav fødselsvekt, for tidlig fødsel og dødfødsel. Mange gravide har problemer med å slutte.

Den store sluttetdagen arrangeres 19. oktober. Vi oppfordrer til lokale aktiviteter for eksempel på kjøpesentre, arbeidsplasser, legekantor, skoler og frisklivssentraler.

Helsedirektoratet vil tilby 24-timers støtte til dem som gjør et sluttetforsøk denne dagen på Røyketelefonen 800 400 85, [Slutta – din røykeslutt på Facebook](#) og via Slutta-appen. Nytt i år er at vi også vil tilby chat på slutta.no

Det er laget en ny infografikk som viser positive endringer i kroppen etter røykeslutt. Lenk gjerne til den på egen side eller spre den i sosiale medier:

<http://roykesluttgevinster.helsenorge.no/>

Slutta-appen har passert 335.000 nedlastinger. Det er laget en ny film om appen som viser hvordan den fungerer. En versjon for [snus](#), og en for [røyk](#). Del gjerne!

Kontaktperson: Anne Kathrine Aambø, Helsedirektoratet, avd. Befolkningsrettet folkehelsearbeid E-post: anaam@helsedir.no

Diverse

Statens seniorråd

Statens seniorråd arbeider for å endre synet på seniorers plass i arbeids- og samfunnslivet, bekjempe aldersdiskriminering og har fokus på forhold som fremmer sunn og aktiv aldring. Rådet er et uavhengig og rådgivende organ oppnevnt av regjeringen. Nylig ble rådets nye nettsider lansert. Synlighet og deltakelse i samfunnsdebatten er en viktig del av mandatet. Derfor er Statens seniorråd også på Twitter og Facebook hvor det inviteres til

dialog og meningsutveksling med publikum. Med utgangspunkt i en aldrende befolkning ønsker Seniorrådet å styrke forståelsen av eldre som en ressurs, og at folkehelsearbeid inkluderer hele befolkningen – også eldre. Vi vil gjerne bidra til å videreformidle gode lokale eksempler på tiltak som stimulerer til aktiv og sunn aldring. Send oss eksempler! Kontakt: Statens.seniorrad@helsedir.no, www.seniorporten.no



©Rebecca Ravneberg



Nyttige lenker - folkehelsearbeid

- Helsedirektoratet:
Folkehelse og forebygging: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse>
Folkehelsearbeid i kommunen:
<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen>
Veivisere i lokalt folkehelsearbeid:
<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen/veivisere-i-lokalt-folkehelsearbeid>
- Folkehelseinstituttet
Folkehelseprofiler og kommunehelse statistikkbank:
<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler>
<http://khs.fhi.no/webview/>

Diverse - lokalt folkehelsearbeid:

<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler/folkehelsearbeid-i-kommunen>

- Helse- og omsorgsdepartementet
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/tema/folkehelse.html?id=10877>
- Helsebiblioteket – samfunnsmedisin og folkehelsearbeid:
<http://www.helsebiblioteket.no/samfunnsmedisin-og-folkehelse/metoder-i-folkehelsearbeidet>
- Kommunetorget: <http://kommunetorget.no/>
- Sunne kommuner:
<http://sunnekommuner.no/>
- Skadeforebyggende forum: <http://skafor.org/>

God sommer! Hilsen Folkehelsedivisjonen i Helsedirektoratet.

